

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-323

28.3.2025

Gjensidige Forsikring ASA

Motorvogn

Erstatningsoppgjør for skadet MC – riktig gjenanskaffelsesverdi?

Sikrede krevde erstatning for kaskoskade på sin MC. Basert på intern takstmann B sin vurdering anså ikke foretaket det forsvarlig med reparasjon og tilbød erstatning på kr 96 000 etter fradrag for kr 4 000 i egenandel. Foretaket la til grunn en markedsverdi på kr 100 000. Sikrede hevdet verdien var satt for lavt og viste til en uttalelse innhentet fra takstmann M, som hadde satt verdien til kr 180 000–kr 185 000 pluss omkostninger. Foretaket opplyste at det ikke var uenig i takstmann M sin rapport, men påpekte at «kjøretøyet er forsikret som en original, alle de kostbare ombyggingene er ekstraustyr og er kun dekket med kr 10000». Foretaket innhentet også en uttalelse fra intern takstmann S, som stilte seg bak vurderingen fra takstmann B om at sykkelens verdi var kr 100 000. S påpekte også at det var en standard sykkel som var forsikret, og at oppgraderingene tilsa at sykkelens skulle ha vært ekstra forsikret. Sikrede var uenig og hevdet bl.a. at foretaket blandet sammen uttrykkene ekstraustyr og oppgradering. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde dokumentert at foretakets erstatningstilbud var for lavt.

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmål om foretakets erstatningstilbud etter skade på MC er korrekt.

Sikrede hadde forsikring i foretaket for sin MC (Harley Davidson SUPERGLIDE, reg.år 1986), og ifølge forsikringsbeviset omfattet den bl.a. kaskodekning med en egenandel på kr 4 000, samt «Ekstraustyr/ombygging» med en forsikringssum på kr 10 000.

Under overskriften «Hva er forsikret?» sto det bl.a. kjøretøy med ett sett dekk og felger og sidevogn til motorsykkel. Under «Erstatningsregler» for «Motorvogn» sto det:

Når kjøretøyet/arbeidsmaskinen er tapt eller totalskadet

Gjensidige avgjør om det er økonomisk forsvarlig å reparere. Er den tapt, dekkes kostnadene ved å gjenanskaffe kjøretøy/arbeidsmaskin i samme stand, av samme fabrikat, type og årgang på skadetidspunktet. Skadet eller tapt kjøretøy/arbeidsmaskin overtas av Gjensidige.

Sikrede meldte om en skade til foretaket oppstått på hans MC 25.6.24.

Skadene ble taksert til kr 149 613. Foretakets takstmann B vurderte at kjøretøyets skadeomfang var høyere enn verdien på motorsykkelen, og foretakets sendte sikrede 13.9.24 et innløsningstilbud på kr 96 000 etter fradrag for kr 4 000 i egenandel. Det hadde da lagt til grunn en markedsverdi på sykkelens på kr 100 000 inkl. omregistreringsavgift. I foretakets tilbudsbrief ble det bl.a. informert om at «Besiktigelsen av skaden på kjøretøyet ditt viser at det ikke er økonomisk forsvarlig å reparere det på vanlig måte», og at ved et slikt tilfelle «dekkes kostnadene ved å gjenanskaffe kjøretøy/arbeidsmaskin i samme stand, av samme fabrikat, type og årgang. Fastmontert utstyr er inkludert i markedsverdien i tilbudet».

Sikrede hadde etter dette en dialog med foretaket, idet han bl.a. hadde bedt om at teknisk konsulent M ble benyttet for å takserer motorsykkelen. Sikrede skrev til foretaket 16.9.24:

Erstatningstilbudet ble avvist i mail den 12. sept. 2024. I mail til .. takstmann B... Har blitt konsekvent overkjørt av ..B.. til tross for at han har innrømmet at han ikke innehar kompetanse på Harley Davidson. Videre påstår ..B.. at sykkelen er besiktiget noe som er blank løgn da denne sykkelen ikke er besiktiget av noen fra Gjensidige. Jeg forlanger at det kommer en takstmann med kompetanse på Harley Davidson (og kan bevise kompetansen) og ser på sykkelen og tar stilling til hva den faktisk er verdt. Ikke hva 'listeprisen' på en avdanka sykkel fra Finn.no er for noe. [....]

Foretaket svarte 23.9.24 at dersom sikrede var uenig i innløsningstilbudet, så måtte han fremlegge dokumentasjon som tilsa at verdien var høyere enn det takstmann B hadde konkludert med.

Sikrede sendte foretaket 4.10.24 en takstrapport (udatert) med bilder innhentet fra teknisk konsulent M hvor det fremgikk at motorsykkelen var besiktiget 24.7.24, og at det ble anbefalt «Kontantoppgjør 180 000 + omkostninger. Kunde ønsker å beholde vraket». Fra takstrapporten hitsettes:

Front gaffel her hardt skadet og lar seg ikke reparere, denne gaffeltypen lar seg ikke framskaffe lengre, men en god erstatning er Krause KR8 gaffelben med krone. Fram gafler på Harley Davidson er ikke av den beste kvaliteten originalt, og blir ofte byttet ut til en bedre og mer slitesterke 'aftermarked' oppsett, som er ofte billigere enn original. I denne takst har jeg allikevel tatt høyde i form av pris på en 'aftermarked' variant, og sammenligner denne som en fabrikkny original gaffel. Anskaffelses verdien på disse gafler vil være på ca 65000-70000 NOK

[....]

Bremse calipter er doble og av typen BILLETT-6. en vanlig konvertering til bedre og mer slitesterke bremses, men allikevel ikke mer kostbar en nye original bremses. Anser disse som helt nye, og prises etter 'aftermarked' delepris. Disse ligger på ca 10000 NOK. + bremseskiver som ligger på rundt 2000NOK pr stk.

[....]

Forsterkete og bedre støtdemper bak av typen Öhlins, dette er en av de dyreste alternativene av støtdempere i 'aftermarkedet' prisen på et sett slike vil ligge på ca 14000NOK.

[....]

Harley Davidson er litt spesiell å prisete verdien på, ikke bestandig er nyere bedre og mer verdifull. FXR er ubestridelig Harley Davidsons beste modellserie, og verdsatt over hele verden for dens kjøreegenskaper. Likevel mulig å forbedre med dette aktuelle kjøretøyets forbedringer med tanke på fjæring og bremses. 1986 modeller er spesielt ettertraktet fordi dette er det siste året uten styrt avgass, modeller etter dette må forholde seg til avgasskrav, som er umulig å oppfylle ved eventuelle ombygginger på motor, forgasser og eksosanlegg.

Min erfaring og kjennskap til merket og modelltypen vil jeg sette verdien til norsk pris til 180 000 – 185 000NOK + omkostninger. Kjøretøyet er også ettertraktet for eksport tilbake til USA, der vi har sett priseksempler mye høyere en hva disse blir solgt for her i Norge.

Verdien på vraket settes til vrakpant.

Foretaket svarte 8.10.24 at «Når det gjelder rapporten du har sendt oss så er vår takstavdeling på ingen måte uenig i denne. Men her er saken at kjøretøyet er forsikret som en original, alle de kostbare ombyggingene er ekstraustyr og er kun dekket med kr 10000».

Sikrede hadde etter dette ytterligere dialog med foretaket hvor han bl.a. viste til at verdien for hans MC var fastsatt i takstrapporten til teknisk konsulent M. Sikrede skrev 22.10.24:

No har det gått fem måneder siden motorsykkelen ble skadet med uærlighet og uerfarende saksbehandlere og en ødelagt sesong. Derfor setter jeg motorsykkelen inn på et verksted som har erfaring med slike skader på Gjensidiges regning så den blir reparert i den stand og med tilsvarende utstyr den hadde før den ble skadet.

Hører fra meg når den er levert verkstedet.

Foretaket svarte 24.10.24 at «Forsikringen dekker erstatningssummen vi har tilbudt deg, den dekker ikke reparasjon av kjøretøyet. Et alternativ er å beholde kjøretøyet dersom du ønsker det».

I en klage 7.11.24 over foretakets erstatningstilbud hevdet sikrede foretaket ikke kunne si noe om aktuelle MC, at det ikke hørte på han og ikke hensyntok takstrapporten fra M.

Etter dette forela foretaket saken for sin takstmann S, som ga følgende uttalelse vedrørende motorsykkelenes verdi:

Har blitt koblet inn i denne saken for og komme med en vurdering knyttet til verdi vurdering utført av intern tm samt gjennomgang av tilsendt rapport av ..teknisk konsulent M...

Vurderingen knyttet til utbedring tilsier ut fra bilder samt info at sykkel ikke er regningsvarende og utbedre. Motor er ikke demontert og kontrollert så vi vet ikke tilstand knyttet til denne.

1986 modell Fxr er ettertraktete sykler som vi ser kunder oppgraderer underveis.

[..reg.nr...] er forsikret som en standard sykkel og jeg ser i rapporten fra ..M.. at det fremheves at sykkel har større oppgraderinger knyttet til Forstilling samt bremsene og dempere. Kostnaden knyttet til disse oppgraderingene tilsier at sykkel har en del høyere verdi. Når det er snakk om såpass store oppgraderinger som er gjort på ft sin sykkel er det klart at dette skulle vert ekstra forsikret. Vi kan da ikke øke ekstra utstyr grensen mer enn 10 000kr.

Jeg har gjennomgått markedet at fra hva tilsvarende sykler har blitt omsatt for i seinere årene samt vert i kontakt med forhandler som omsetter tilsvarende sykler.

Vurderingen min er at jeg kan stille meg bak vurdering til opprinnelig tm at om denne sykkel skulle omsettes hadde vi havnet på 100 000kr.

Foretakets kundeombud opprettholdt 27.11.24 foretakets erstatningstilbud og påpekte:

Gjensidige mottok takstrapport fra verkstedet den 27.06.24. Skade ble taksert til kr 149 613. Selskapets takstmann konkluderte med at reparasjonskostnaden oversteg motorsykkelenes markedsverdi.

I dine forsikringsvilkår står det følgende informasjon under erstatningsregler:

Gjensidige avgjør om det er økonomisk forsvarlig å reparere. Er den tapt, dekkes kostnadene ved å gjenanskaffe kjøretøy/arbeidsmaskin i samme stand, av samme fabrikat, type og årgang. Skadet eller tapt kjøretøy/arbeidsmaskin overtas av Gjensidige.

Det innebærer at ved et forsikringstilfelle der motorsykkelen får skader hvor utbedringskostnaden overstiger motorsykkelenes markedsverdi, har man krav på å få dekket gjenanskaffelsesverdi av tilsvarende kjøretøy som er forsikret. Da det ble tegnet forsikring på kjøretøyet var det en original Harley Davidson Superglide fra 1986, med dekning for fastmontert ekstrautstyr/ombygging til inntil kr 10 000.

Videre i dine forsikringsvilkår står det 'du må varsle Gjensidige dersom – Kjøretøyets teknisk egenskaper skal endres, som for eksempel endring av hestekrefter, antall sitteplasser eller på montering av ekstrautstyr'.

I forbindelse med klagen innhentet Kundeombudet en ny vurdering fra Gjensidiges takstavdeling. Takstkonsulent kommenterer at i rapport fra ..teknisk konsulent M..., som du har innhentet, fremheves det at sykkel har hatt større oppgraderinger knyttet til forstilling samt bremsene og dempere. Kostnaden knyttet til disse oppgraderingene tilsier at sykkel har en høyere verdi, og dette er takstkonsulent til Gjensidige enig i. Når det er snakk om så store oppgraderinger som er gjort, er det klart at sykkel skulle vært ekstra forsikret. Kundeombudet bemerker at ekstrautstyr/ombygging er begrenset med en forsikringssum på 10 000 etter din forsikringsavtale. Det kan dermed ikke gis erstatning utover dette for ekstrautstyr/ombygging.

Takstkonsulent har undersøkt hva tilsvarende sykler på markedet har blitt omsatt for i de senere årene, samt vært i kontakt med forhandler som omsetter tilsvarende sykler. Takstkonsulent fastholder tidligere vurdering om at sykkelens markedsverdi er kr 100 000, dette inkluderer påmontert ekstrautstyr til kr 10 000.

Etter norsk erstatningsrett er det sikkert praksis at kravstiller har bevisbyrden for sitt krav. [...] Dersom du ikke kan fremlegge dokumentasjon for at verdien på motorsykkel i originalstand er høyere enn den verdien Gjensidige har lagt til grunn, vil ikke kravet om en høyere erstatning kunne føre frem. [...]

Sikrede sendte 16.1.25 klage til Finansklagenemnda.

Sikrede har i det vesentlige anført at foretaket i erstatningsoppgjøret har lagt til grunn for lav markedsverdi. Sikrede viser til takstrapporten innhentet fra M og hevder finn-annonsen foretaket har vist til ikke har relevans for hans MC. Sikrede hevder foretaket ikke hører på argumenter, men benytter hersketeknikker, samt at dets takstmann har utarbeidet en falsk takstrapport med tall tatt ut av løse luften. Sikrede hevder taksten ble satt opp 27.6.24, at takstmann da ikke kan ha sett bildene som først ble sendt hhv. seks og 27 dager etter taksten, samt at det i taksten er medtatt skader som ikke eksisterer. Sikrede anser det for urimelig at foretaket ikke dekker den faktiske verdien på hans MC. Foretaket blander sammen uttrykkene ekstrautstyr og oppgradering, og hverken framgaffel eller bremsen utgjør «ekstrautstyr».

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at erstatningstilbudet er korrekt, jf. vilkårenes erstatningsregler. Foretaket bemerker ellers at taksten som ble utarbeidet av dets takstkonsulent kun utgjorde en grovestimering basert på bilder han fikk tilsendt fra tekniske konsulent M, idet han raskt så av bildene at kjøretøyet ville bli innløst. Når foretakets takstavdeling beregner markedsverdi er det vanlig at de bruker priser de finner på tilsvarende kjøretøy på finn.no som et verktøy, både nåværende og tidligere annonser. I noen tilfeller er det ikke mulig å finne tilsvarende kjøretøy på finn.no, og det vil da finne frem til riktig markedsverdi ved f.eks. å innhente informasjon fra forhandlere og drøfte med andre i fagmiljøet.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretakets erstatningsoppgjør er korrekt.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

For ordens skyld gjøres det oppmerksom på at vårt kontor ikke innehar sakkyndig ekspertise knyttet til motorsykler. Vi foretar heller ikke befaringer eller egne utredninger når det gjelder faktum, og vi må således legge til grunn for vår vurdering den dokumentasjon som partene fremlegger, herunder det som fremkommer av evt. fagkyndige uttalelser.

Sekretariatet vil videre gjøre oppmerksom på at det er den som fremsetter et krav som har bevisbyrden både for at det foreligger en dekningsmessig skade og for omfanget av kravet. Dette er uttalt flere ganger i nemndspraksis, jf. eksempelvis i FSN 4272 hvor nemnda uttalte at 'Det er en sikker forsikringsrettslig regel at det er den sikrede som må sannsynliggjøre så vel at det er inntruffet et forsikringstilfelle som størrelsen av det tapet som er lidt i den forbindelse'.

Det følge av ditt forsikringsbevis at din MC-forsikring bl.a. omfattet kaskodekning med en egenandel på kr 4 000, samt 'Ekstrautstyr/ombygging' med en forsikringssum på kr 10 000. Under overskriften 'Hva er forsikret?' står det bl.a. kjøretøy med ett sett dekk og felger og sidevogn til motorsykkel. Under 'Erstatningsregler' for "Motorvogn" sto det:

Når kjøretøyet/arbeidsmaskinen er tapt eller totalskadet

Gjensidige avgjør om det er økonomisk forsvarlig å reparere. Er den tapt, dekkes kostnadene ved å gjenanskaffe kjøretøy/arbeidsmaskin i samme stand, av samme fabrikat, type og årgang på skadetidspunktet. Skadet eller tapt kjøretøy/arbeidsmaskin overtas av Gjensidige.

Sekretariatet legger til grunn at foretaket har akseptert at din MC ble påført en dekningsmessig kaskoskade, slik at tvisten dreier seg om størrelsen på din erstatning. Foretaket vurderte at det ikke var økonomisk forsvarlig å reparere din MC og at det derfor skulle erstatte sykkelens markedsverdi på skadetidspunktet. Det følger av vilkårene at det er kostnadene ved å gjenanskaffe en MC i 'samme stand, av samme fabrikat, type og årgang på skadetidspunktet' som skal erstattes.

Etter det vi forstår mener du foretakets tilbud basert på en markedsverdi på kr 100 000 inkludert ekstrautstyr med kr 10 000 er satt for lavt, idet teknisk konsulent M hadde fastsatte verdien av din MC til kr 180 000 + omkostninger. Foretaket hevder på sin side at verdien fastsatt av M ikke kan legges til grunn, idet den omfatter oppgraderinger, og det påpeker at aktuelle oppgraderinger og fastmonterte utstyr, som følger av M sin rapport, skulle vært ekstra forsikret.

Basert på foreliggende saksopplysninger legger vi til grunn at din MC var oppgradert i forhold til den originale versjonen av din MC. Dette fremgår av uttalelsen fra foretakets takstmann S som har påpekt at du hadde forsikret en standard sykkel, mens det i takstrapporten fra M fremgikk at din MC hadde større oppgraderinger knyttet til forstilling, bremses og dempere, noe som ga sykkelen en del høyere verdi. I M sin takstrapport sto det at 'Front gaffel her hardt skadet og lar seg ikke reparere, denne gaffeltypen lar seg ikke framskaffe lengre, men en god erstatning er Krause KR8 gaffelben med krone. Fram gafler på Harley Davidson er ikke av den beste kvaliteten originalt, og blir ofte byttet ut til en bedre og mer slitesterke 'aftermarked' oppsett, som er ofte billigere enn original. I denne takst har jeg allikevel tatt høyde i form av pris på en 'aftermarked' variant, og sammenligner denne som en fabrikkny original gaffel. Anskaffelses verdien på disse gafler vil være på ca 65000-70000 NOK'. Om dempere sto det at det var 'Forsterkete og bedre støtdemper bak av typen Öhlins, dette er en av de dyreste alternativene av støtdempere i 'aftermarkedet' prisen på et sett slike vil ligge på ca 14000NOK'. Om bremses sto det 'Bremse calipter er doble og av typen BILLET-6. en vanlig konvertering til bedre og mer slitesterke bremses, men allikevel ikke mer kostbar en nye original bremses. Anser disse som helt nye, og prises etter 'aftermarked' delepris. Disse ligger på ca 10000 NOK. + bremseskiver som ligger på rundt 2000NOK pr stk.'

Det følger av ditt forsikringsbevis at din forsikring gjaldt en Harley Davidson Superglide fra 1986 med dekning for ekstrautstyr for inntil kr 10 000, og det er vår vurdering at det da må legges til grunn at forsikringen omfattet en original Harley Davidson Superglide fra 1986 med mindre du hadde informert foretaket om at du hadde oppgradert din MC, og således hadde et annet dekningsbehov.

Det er uklart for sekretariatet når oppgraderingene av din MC ble utført, men uansett om dette fant sted før eller etter at du fornyet din MC-forsikring i foretaket fra 5.1.24, så er det vår vurdering at dette var noe du selv måtte informere foretaket om dersom du også ønsket dette forsikret. Vi kan ikke se at det er anført at du skal ha informert om dette før fornyelsen og det aktuelle uhellet, og det er derfor vår oppfatning at foretaket heller ikke kan holdes ansvarlig for noe annet enn det som følger av ditt forsikringsbevis, idet det også er det du har betalt premie for.

Spørsmålet blir etter dette om markedsverdien foretaket har lagt til grunn at en original versjon av din MC hadde på skadetidspunktet er satt for lav. Foretaket har fått saken vurdert av to av sine takstmenn som er samstemte om at markedsverdien på skadetidspunktet var kr 100 000 inkludert ekstrautstyr på kr 10 000. Du hevder at en finn-annonsen som foretakets takstapparat har vist til ikke er relevant for din skadde MC, og du viser ellers til verdien fastsatt av teknisk konsulent M. Sekretariatet vil bemerke at vi ikke har fått tilsendt den nevnte finn-annonsen og derfor ikke kan vurdere hvorvidt den er relevant. Vi vil uansett bemerke at priser angitt i finn-annonser kun vil kunne gi en pekepinn på prisnivået på sammenlignbare objekter. Vedrørende verdien fastsatt i takstrapporten til M, så vil vi bemerke at den er vesentlig høyere enn verdien fastsatt av foretakets takstmenn. Det synes imidlertid ikke å være bestridt at den omfatter oppgraderinger du har foretatt på din MC, dvs. oppgraderinger som etter vår oppfatning ikke skal hensyntas ved fastsettelse av markedsverdien. Etter det vi kan se er takstrapporten fra M den eneste dokumentasjonen du har fremlagt knyttet til verdien av din MC, og siden det i denne rapporten ikke er gitt noen særskilt vurdering av hva sykkelens markedsverdi på skadetidspunktet ville vært i original tilstand, dvs. uten oppgraderingene, så kan vi ikke se at vi har et tilstrekkelig grunnlag for å imøtegå vurderingene som er foretatt av foretakets takstmenn i saken. Vi minner i den anledning om at det er du som har bevisbyrden for omfanget av det kravet som fremsettes. Vi vil også vise til at dette er i tråd med nemndspraksis, jf. FinKN 2023-673 og 2017-308. I sistnevnte sak, som gjaldt verdifastsettelse for et kondemnert kjøretøy, uttalte nemnda:

Selskapets tilbud er i samsvar med taksten. Sikrede har ikke fremlagt dokumentasjon på at verdiansettelsen i taksten er gal. Nemnda må da legge denne verdien til grunn.

På bakgrunn av dette er det sekretariatets oppfatning at du ikke i tilstrekkelig grad har dokumentert eller på annen måte sannsynliggjort at foretakets erstatningstilbud av 13.9.24 er for lavt, og du har således ikke krav på erstatning utover det foretaket har tilbudt deg.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Elisabeth Okkenhaug (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).